

Introduksjon til foreldre

Introduksjon til foreldrene

Veileder til kursholder:

Innledning og begrunnelse for valg av modul

Det er blitt uttalt fra flere grupperinger av foreldre i mottak, tydeligst fra de med arabisk bakgrunn, at vi i vår kultur slipper tenåringene løs, mens de fra sin kultur møter sine unge med krav, grenser og innstramninger. Sett fra vårt ståsted har dette vært mest synlig når det gjelder jentene.

Når disse og andre foreldre blir konfrontert med den norske åpenheten som preger dette kurset, er det viktig at vi sørger for maksimal mottagelighet ved å forberede dem. Mange blant foreldrene har allerede fått et inntrykk av vår respekt for barn og unges rett til å mene og velge og til å beskytte sitt eget privatliv. Noen har reagert med undring, og andre med beundring. Atter andre med skrekk og gru på det de oppfatter som grenseløs umoral, særlig har de norske jentene fått sitt pass påskrevet.

Formålet med informasjonsøkten er ikke å inkludere foreldrene i kurset for de unge. De har ingen innflytelse på kursets form eller innhold. De skal få vite at vi gjerne vil ha deres støtte i dette viktige arbeidet for å gi de unge en best mulig plattform i fremtiden. De skal få oppfylt sitt rimelige ønske om få kjennskap til kursprogrammet.

VEILEDER TIL KURSHOLDER

Vi sier allerede i begrunnelsen for denne modulen at hovedformålet med et eget opplegg for foreldrene i forkant av kurset Ung i Norge, er å få dem med på laget. Det vil si at de blir positivt innstilt til vårt program for barna og de unge. Fremfor alt vil vi unngå at det kommer så bardus på dem at de får en negativ holdning som eventuelt kan resultere i at de holder barna og de unge borte fra kurset.

Vi tenker at det er to måter å komme foreldre i møte på. Vi har valgt å kalle dem den glatte og den bratte. Den glatte metoden består i å ligge mer flat, det vil si å legge opp til å overtale foreldrene til å bli positive til kurset. Da nærmest ber vi om lov, det vil si at foreldrene må gi oss et mandat til å gjøre dette. Det kan gi foreldrene en god følelse av anerkjennelse som barneautoriteten, som de jo har, og det kan motivere dem til å si ja. Det

risikable med den gode, glatte metoden er at noen sier nei og at det blir to partier, de som synes det er bra og de som er motvillige, og kanskje får de sistnevnte noen sterke menn på sin side og mange uteblir fra kurset. Kjennetegnet ved den bratte metoden er kort og godt at det er autoritetene, UDI og mottaket, som utøver et samfunnsoppdrag de har plikt til å gjennomføre. Punktum. Det er selvsagt viktig å unngå at den bratte metoden utløser protester og ender i konfrontasjon. Derfor bør den mildnes ved bruk av ord som at vi vil vise foreldrene respekt ved å orientere dem. At de er de viktigste i barnas liv, og vi trenger at de støtter opp. Og fremfor alt at det vi gjør, har som siktemål å gi de unge en plattform som blir nyttig for dem på veien inn i det norske samfunnet. Vi synes det er unødvendig å si noe akkurat her om at det kan være nyttig for barna og de unge selv om de må reise tilbake. Det tror vi er en dårlig strategi for å vinne støtte i starten. Det som må understrekes flere ganger også i den milde delen av den bratte metoden, er at dette er fastlagt, fastsatt og lovpålagt og at vi synes det er bra. Det er viktig at det ikke blir en kombinasjon av bratt og glatt, av erfaring vet vi at da kan det raskt gå galt.

Barnekonvensjonen og forholdet mellom den og norsk lovgivning må fremheves som sentral gjennom hele kurset. Det er to grunner til det. Den åpenbare er at hele kursprogrammet for Ung i Norge er bygget på føringer fra UDI. Det henger sammen med at Barnekonvensjonen i oktober 2003 ble innlemmet i norsk lov som et styrende dokument. Det andre momentet er at Barnekonvensjonen er blitt til under et langvarig, internasjonalt samarbeid hvor alle lands regjeringer har vært med, og samtlige med unntak av to, har undertegnet og dermed godkjent Barnekonvensjonen som et dokument til å beskytte og sikre utvikling for alle verdens barn.

Det vesentligste poenget er at de som har kommet til oss med det for øye å bli her sammen med sine barn, de må fra dag én forholde seg til norsk lov. Den egentlige grunnen til at UDI lager et informasjonsprogram for barn og unge bygget på Barnekonvensjonen, er at de er forpliktet til å gjøre det i følge norsk lov. Vi kan faktisk ikke bryte norsk lov, og ikke vil vi det heller ved å la være å opplyse og informere alle barn som befinner seg på norsk jord. Mottaket som skal stå for dette kurset, bygger på tidligere kurs med samme formål og de må hele tiden fornye kurset blant annet fordi løftene og reglene i Barnekonvensjonen har gjort

at vi må fornye lovene våre. Vi kan for eksempel nevne at vi har fått en ny lov i år, en lov vi egentlig skulle hatt for lenge siden. Den loven handler om at helsepersonell skal informere barn om foreldres sykdom enten de ligger på vanlig sykehus eller er psykiatriske pasienter som har psykiske sykdommer. Barna har krav på å få vite noe om hvorfor foreldrene er syke, hva slags sykdom de har og om de kan besøke dem og ha samvær med dem når de kommer fra sykehuset.

Personalet i mottaket som skal gi informasjon og lede kurset "Ung i Norge" vil gjerne samarbeide med foreldrene. Det vil si at de gjerne vil at foreldrene skal følge opp og hjelpe barna og de unge til å forstå det som blir lagt fram på kurset. Det betyr likevel ikke at kurslederne og foreldrene kan bestemme om de unge skal bli informert eller ikke. Det er det loven som bestemmer. De kan heller ikke bestemme hva kurset skal inneholde, det vil si at de ikke kan ta ut deler av kurset fordi de ikke liker dem.

Det gode budskapet til foreldrene som ønsker en god framtid for barna deres i det norske samfunnet, kommer nå. Når barn og unge får forklaringer og blir forberedt på opphold i et nytt land, øker sjansen for at det skal gå dem bra og at de skal gjøre det bra. Det andre gode budskapet er at barn blir mer intelligente av å få vite enn når de blir holdt uvitende.

Hovedbudskapet til foreldrene må inneholde en overbevisende argumentering for at det dreier seg om mer intelligente barn og unge som får økt sine sjanser til å klare seg bedre i møtet med de kravene som blir stilt til dem. Vi kan likevel understreke at det er stor forskjell på det

å forstå, skaffe seg innsikt, og det å tilegne seg og leve etter nye skikker, vaner og holdninger. Det gjelder på alle plan. Eksempler vi har noe forskningsdekning på her, er feste- og drikkepress i russetiden som på mange måter oppleves som ekskluderende blant innvandret ungdom.

ORD FOR DAGEN

En norsk forfatter skrev for ganske mange år tilbake et dikt som kanskje handler om det å være foreldre til ungdom, eller foreldre til store barn som snart blir både unge og voksne. Vi husker ikke diktet ord for ord, men hovedpersonen i diktet holder en fugl inne i hånden. Han kjenner den kjemper for å komme seg fri fra grepet. Den flakser forjeves med vingene. Da slutter plutselig diktet med et hjertesukk fra mannen: "Gud hjelp meg til å slippe den fri, så den kan fly tilbake til meg."

Hvis vi tenker oss en far og en mor som holder et så stramt og så fast grep om sin unge sønn eller datter at det hindrer den unge i å gjøre sine egne erfaringer, forstår vi at det er galt. Hovedpersonen i diktet vårt skjønner at han gjør noe veldig galt. Han skjønner det så godt at han ber Gud om hjelp til å våge å slippe fuglen fri. Vi som nå har voksne barn, husker løsrivningstiden så alt for godt. Først og fremst var vi redde for at det skulle hende de unge noe. Det vi var mest redde for var at de skulle komme i et dårlig miljø. Vi var redde for at de skulle få dårlige venner som brukte stoff, drakk mye alkohol, at de skulle bli utsatt for vold og annen kriminalitet. Kanskje fryktet noen at de skulle bli med på biltyverier og narkosalg. Vi fryktet selvsagt også at de skulle utøve uforsvarlig og skadelig seksualitet.

Mange norske, unge beskrev seg selv som en fugl i bur når de snakket om livet der hjemme i familien. De var ikke så redde som foreldrene var. Hvorfor var de ikke det? Var det fordi de var unge og dumme og ikke visste bedre? Vi tror ikke det. Kanskje var det fordi de visste bedre! Vi foreldre hadde bare hørt om det forferdelige ungdoms- og gjengmiljøet. Vi hadde ikke vært der. Det hadde de unge. Og de stolte på seg selv, og de fleste tok sine egne gode valg. De valgte det beste ungdomsmiljøet der de fleste unge befant seg.

Forskningen ga oss tro på å møte de unge med saklig og sann opplysning. Det viste seg at de opplyste unge utsatte seksualdebuten. Det viste seg også at de best opplyste lot være å eksperimentere med narkotika. De som trodde at opplysning ville virke som en oppfordring til de unge, fikk ikke rett.

Mange blant de unge som gikk til det dårligste miljøet, hadde hatt det vondt som barn i familien. Først og fremst handlet det om brist på omsorg og oppfølging fra foreldrene. De hadde ingen bånd til

positive voksne og var et lett bytte for det dårligste og farligste miljøet. Vi tror likevel at det å være engstelige foreldre som passer på, er bra for de unge. Det er bare det at vi må finne grensen for hvor mye kontroll vi kan ha, og hvor mye tillit vi kan ha til at de unge velger bra og riktig. Det er ikke lett. Og vi vet at alt dette hadde vært lettere i ditt hjemland fordi kulturen og religionen ga beskjed til foreldre til de unge. Men nå er altså barna dine i ferd med å bli UNG I NORGE. Det er også navnet på kurset vårt. Vi vil gjøre vårt beste for at de unge skal finne en trygg vei i sitt nye landskap.

MODULGJENNOMGANG MED FORELDRENE

Det er viktig for oss å formidle til dere foreldre et inntrykk av det kurset vi skal starte for barna og de unge mellom 12 og 18 år. Det handler om respekt og tillit til de som er viktigst i barnas liv, nemlig dere. Vi trenger også respekt og tillit fra dere for å gjøre et godt kurs. Det vil si at dere har tillit til oss fordi vårt mål med kurset er å gi barna og de unge en best mulig start på oppholdet i Norge.

PP 1**DEL 1 – VELKOMMEN TIL MOTTAK –
VELKOMMEN TIL NORGE**

Den første delen av kurset har vi kalt VELKOMST. Hovedmålet med denne modulen er at de unge skal bli kjent på mottaket og i det lokalmiljøet som skal bli deres hverdag en tid fremover. Vi vil også gi en kort presentasjon av det norske skolesystemet, og de vil få en oversikt over informasjonsprogrammet "Ung i Norge".

Vi vil nå si litt om tema for hver enkelt av de andre ni modulene.

PP 2**DEL 2 – ASYLPROSESSEN**

Her skal barna få kjennskap til det som heter asylprosessen. Den handler om alt det som skjer når norske myndigheter skal bestemme om dere skal få opphold og bo og arbeide her. Dere vet sikkert allerede at noen som har kommet til Norge som flyktninger har fått JA, dere får opphold. Dere vet også at noen som har kommet til Norge som flyktninger har fått NEI, og må reise ut av landet Norge. Det er selvsagt ikke hyggelig å snakke til barna om at dere må reise igjen når alle håper at dere får bli. Men det er viktig for oss at barna forstår så mye som mulig av de lovene som er laget for å bestemme om opphold. Noen av lovene er norske, men det er også en Verdenslov som sier at de som blir forfulgt og kommer til å leve i fare for sitt eget liv i hjemlandet, de skal få opphold. Alt dette skal vi forklare så godt vi kan.

PP 3**DEL 3 – SNAKKE OM HJEMLAND**

De som har flyktet til Norge for å få opphold har ofte hatt det veldig dårlig i sitt hjemland. Likevel vet vi at mange unge syntes det var trist å reise. Mange barn har fortalt at de lengter etter huset, hjemmet, besteforeldre, slekt og venner. Noen begynner å gråte fordi de måtte gi bort eller avlive husdyr, hund eller katt da de dro. For mange var det verst å si farvel til nære slektninger og venner. Det vi vet er at de gode tankene om hjemlandet, hele barndommen til de unge, blir viktige for dem resten av livet selv om det blir i Norge. Noen kaller disse minnene om hjemlandet, språket deres som

de ikke vil glemme, alle de gode menneskene som du alltid vil huske, for RØTTENE. Alt dette vil vi snakke om på denne hjemlandsdelen av kurset. Selv om det har vært så dårlige tider i et land at noen har måttet flykte, er det mye fint og mye bra i alle land. I alle land finnes det mennesker som er glad i hverandre, der finnes slekten, de barna har vokst opp sammen med, venner og kamerater, den fine naturen og slik videre. Selv om det var mye dårlig å flykte fra, har de unge mye bra å lengte tilbake til. Det er viktig at vi hjelper dem til å sette ord på disse tankene.

Det er viktig at vi ikke bare snakker om hjemland, men at vi oppmuntrer til og begrunner betydningen av å holde vedlike kontakten med viktige personer i hjemlandet, og at man gjenopptar forbindelsen med personer når den har ligget nede eller er blitt brutt for en tidsperiode.

PP 4**DEL 4 - RETUR**

Denne delen av kurset handler om det som skjer hvis dere får avslag på alle søknadene – det vi kaller endelig avslag. Vi vet at ca. halvparten av de som søker beskyttelse (asyl) må reise fra landet, og da er det viktig at vi gir barna deres realistiske opplysninger om det som vil skje. Vi vil forklare om hvilke prosedyrer som følges, om retten til advokathjelp, og om hva som er fornuftig å gjøre dersom man får et endelig avslag.

PP 5**DEL 5 – DA SKAL VI SNAKKE OM
UNGDOMSTID OG FAMILIE**

Når voksne snakker til unge, er det ofte om alt som er farlig og alt de voksne synes er dumt med de unge. På kurset vil vi først og fremst snakke om at de unge må bestemme mer og mer over sitt eget liv. De skal møte verden utenfor hjemmet. Når det gjelder røyking, bruk av alkohol og annen rus som de blir tilbudt, står det ingen voksen ved siden av dem der ute og sier nei. De må si det selv. Det er mye spennende med det å være ung. Da skal man begynne å prøve livet på egen hånd. Det er store forskjeller i kulturen både når det gjelder reglene for ungdomstiden og måten ungdom finner hverandre som venner og kjærester. Vi foreldre har meninger om alt det de unge gjør. Vi vil at de skal gjøre det som er bra, og holde seg borte fra alt

som er dårlig. I alle familier blir det ofte konflikter mellom de unge og foreldrene. Konflikter kan man lære mye av dersom man klarer å snakke sammen. På kurset vil vi snakke med de unge om dette og mye, mye annet.

PP 6

DEL 6 – DA SKAL VI SNAKKE OM KROPP OG SEX

I Norge har vi nå lange tradisjoner på å opplyse barn og unge om seksualitet. Gjennom årene har vi gjort den klare erfaring at de som får saklig og sann seksualopplysning passer bedre på deg selv og tar gode valg.

Når man er ung, må man snakke om en del alvorlige tema som retten til å bestemme over egen kropp, at overgrep er forbudt og voldtekt er veldig straffbart. Vi vil ikke bare snakke om farene og det negative. Vi i den voksne generasjon ønsker selvsagt at de unge skal få friske kropp og oppleve gledesfylt seksualitet i framtiden. Det blir viktig for oss å forberede de unge på den norske åpenheten når det gjelder kropp og sex. Det er noen i vårt land som synes vi har gått alt for langt når det gjelder åpenheten. Vi er likevel sikre på at det er best at de unge får opplysning fra ansvarlige og kunnskapsrike voksne. Vi tror det er galt å overlate seksualopplysningen til venneklokken og film og fjernsyn. Når det gjelder samtalen om seksualitet vil vi dele gruppen i to. Det vil si at de i alderen 12-15 vil få et eget kurs for seg, og det samme gjelder de fra 16 til 18. Jenter og gutter vil også bli undervist i atskilte grupper.

PP 7

DEL 7: NÅ SKAL DET HANDLE OM HELSE

Når det gjelder helse vil vi snakke med barna og de unge om tre ting. Først vil vi snakke om at kroppen er viktigst for helsen. Det er der det skjer. Skader på kroppen og sykdom i kroppen kaller vi fysiske skader og fysisk sykdom. Det betyr egentlig at det er synlig, og det går som regel an å gjøre noe med det. Noen ganger må man leve med sykdommen, men det går an å få medisinsk hjelp til å leve ganske bra. Deretter vil vi gi de unge kunnskap om psykiske plager og psykiske sykdommer. Det handler ofte om usynlige ting. Det er fordi det meste foregår i tanker og følelser. De som har opplevd krig, sorg og tap, flukt og frykt og usikkerhet, har fått mange psykiske påkjenninger. Det kan man bli syk av. Heldigvis finnes det både medisiner og snakkeметoder som gjør at den syke kan bli både bedre og helt frisk etterpå. Alt dette skal vi snakke om på kurset. Det tredje området vi vil ta opp er at kroppen kan bli friskere av riktig og sunn mat. Det heter ernæring. Kroppen blir også sterkere av aktivitet og sport. Det heter mosjon og trening. Det er viktig å ta godt vare på hodet og resten av kroppen fordi det er deg resten av livet. Vi tror at dette kurset vil interessere barna og de unge.

PP 8

DEL 8 – SAMFUNNSFORHOLD OG VERDIER

Det er viktig at barna og de unge får kunnskap om Norge. Vi vil forsøke å formidle det som er likt mellom Norge og andre land, og også snakke med de unge om det de har oppdaget som store

forskjeller. FN har sagt mange ganger at Norge er blant verdens beste land. Det er sikkert fordi dere har hørt bra ting om Norge at mange som måtte flykte valgte å komme hit.

Gjennom hele kurset formidler vi at Norge er et åpent samfunn bygget på demokrati. Vi vil at de unge også skal få kunnskap om norsk politikk. Vi tror dette kurset blir både viktig og interessant for dem. Mye av det vi har som tema her, har de allerede hatt på skolen, så det blir naturlig å samarbeide med lærerne om dette kurset.

PP 9

DEL 9 – DA SKAL VI SNAKKE OM KONFLIKT

Vi skal starte med noe veldig viktig og det heter konfliktløsning. Konflikter kan være veldig alvorlige. Dere vet allerede at konflikter mellom land kan

føre til det verste av alt, nemlig krig. Noen ganger bruker vi også ordet krig når det er konflikter mellom mennesker.

Konflikter mellom mennesker kan være alvorlige nok, men noen krig er de ikke. Det er mange som har arbeidet med å skape fred mellom land som kriger. De kalles fredsmeglere. Det er mange som har arbeidet med å skape fred mellom mennesker som er i alvorlig konflikt. Noen blant de som har arbeidet for å løse konflikter har skrevet bøker om hvordan de fikk det til. På kurset vil barna få vite mye om forskjellige konflikter, men også få gode råd som de kanskje får bruk for i mange år, om hvordan man løser konflikter og kan samarbeide videre i stedet for å kjempe mot hverandre.

PP 10**DEL 10 – TIL SLUTT SKAL VI SNAKKE OM
BARNEKONVENSJON**

For over 20 år siden, det vil si november 1989, var Barnekonvensjonen ferdig og ble godkjent av FN fordi så mange av FNs medlemsland sluttet opp om den. Barnekonvensjonen er på mange måter Barnas Verdenslov, og inneholder alle de løftene som statene har gitt til sine barn. Så å si alle verdens land har skrevet under på at de vil følge Barnekonvensjonen. Det aller viktigste i Barnas Verdenslov er at vi voksne lover at alle barn skal ha rett til liv og utvikling. Vi lover også at de skal behandles likt, det er ikke lov å diskriminere barn fordi de er barn. Alle avgjørelser som gjelder barn skal ha barnets beste som grunnlag. Det mest overraskende med Barnekonvensjonen var likevel at barna fikk mange rettigheter som var deres egne. Det dreier seg først og fremst om retten til å bli hørt, retten til informasjon og retten til å

delta aktivt i beslutninger som gjelder dem. Dette gjelder alle barn og unge frem til de fyller 18 år. Det vil si at vi som skal gjennomføre dette kurset for barna dine, er forpliktet av Barnekonvensjonen. Og ikke bare den. Siden oktober 2003 er Barnekonvensjonen også blitt en del av norsk lovgivning.

DVD 2, spor 6

Til slutt vil vi vise dere et intervju med Ahmed Bozgil fra Kurdistan som er direktør i Hero Norge AS. Han vil fortelle dere hva han tenker om kurset "Ung i Norge", og han vil fortelle dere om noen av sine opplevelser med det å komme til Norge.

Spørsmål?

Takk for at dere kom for å høre på oss!

Introduksjon til foreldrene

PowerPoint 0

Velkommen til mottak

PowerPoint 1

Asylprosessen

PowerPoint 2

Snakke om hjemland

PowerPoint 3

Retur

PowerPoint 4

Ungdomstid og familie

PowerPoint 5

Barnekonvensjonen

PowerPoint 6

Konflikt

PowerPoint 7

Samfunnsforhold og verdier

PowerPoint 8

Helse

PowerPoint 9

Om kropp og sex

PowerPoint 10